

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

Dominica II. Adventus.

I. *Judicii annunciationem.*

II. *Dignam preparationem.*

Qui Judex mundi, certò venturus es olim,
Auxilio ne me desere Christe tuo.

EXEGESIS.

MEMorare novissima, & in æternum non peccabis, inquit Sir. c. 7. v. 39. Præxin hujus dicti habemus in hodierno Evangelio, ubi consideranda veniunt

I. *Signorum evidentia, quæ variæ erunt*

1. *Supra nos*, in Sole, Luna & Stellis, vide explicationem Matth. 24. v. 29. Obscuratio hic intelligitur non tantum vulgaris, ut fieri solet in eclipsibus, sed supernaturalis, qualis fuit in Ægypto, Exod. 10. vers. 22. Sap. 17. v. 21. Item tempore passionis, Matth. 27. v. 45. de qua Dionysius Areopagita: *Aut Deus natura patitur, aut machina mundi dissolvetur*, vid. Joel. 2. v. 30. & 3. v. 15.

2. *Intra nos*. Erit enim in terris, inquit Christus, pressura gentium, id est, multiplex calamitas, ut emphasis græca satis testatur. Nam *συναγωγὴ* est coarctatio cordis: *Eine solche Wangigkeit / die dem Menschen das Herz abdrücken wil.* *Ἄνογη* consilii inopia, cum extrema desperatione conjuncta. *Ἄνομή* est deliquium animi, *wann einer in Ohnmacht fällt / daß ihm die Seel wil außbleiben.* Vide parem locum Rom. 8. v. 19.

3. *Infranos*, in mari ac fluctibus ejus. Non manebit in terminis, sibi præfixis, sed erumpet cum impetu, & terram inundabit, ut Anno 1623. Vinaris in Thuringia, & Anno 1751. in Selandia accidit, de quo vide Historicos.

Quid vobis videtur dilecti? Vidimus signa in cælo, signa in terris, signa in mari, ah ultima hora adest! respicite igitur, ne vos imparatos judex ille venturus inveniatur. Deus

enim judex justus, &c. Pf. 7. v. 12. conf. Eccl. 11. v. 3. Cavete ne dicas cum servo improbo: Tardat dominus meus, &c. Matth. 24. v. 48. sed potius sciamus, Judicem esse in januis, Jac. 5. v. 9. beatus qui *onavit lampades suas*, Matth. 25. v. 1.

II. *Judicis apparentia*: Describitur enim

1. *Persona autoritas*, quis nempe futurus sit judex, & appellatur filius hominis, cui potestas judicandi data est, Joh. 5. v. 27. Apoc. 17. v. 31. quod quidem Impiis terribile, Apoc. 1. v. 7. Piis verò amabile est, videbunt enim fratrem suum, Ebr. 2. v. 11. & gaudebunt cum Jacobo, Gen. 31. v. 30.

2. *Tribunalis sublimitas*. Veniet enim in nubibus cæli. Hinc David Pf. 113. v. 5. 6. Ergò sursum corda, Col. 3. vers. 2. *πολιτεία* nostrum in cælis, Phil. 3. v. 20.

3. *Adventus qualitas*, nam veniet

1. *In potentia*. 2. Thess. 1. v. 8. quis ipsi resistet? Joh. 18. v. 6. unico verbo prostravit hostes suos cum adhuc erat in statu exanitionis, quid tunc fiet? Certè cum dicit ad impios, discedite: uno impetu præcipitabuntur in infernum.

2. *In gloria eminentia*, non ut in adventu primo, Zach. 9. v. 9. sed angelis & archangelis stipatus, Matth. 25. vers. 31. omnes Reges & Principes terræ coram ipso concident, & coronas deponent, Apoc. 4. v. 10.

Judicabit judices judex generalis, Ibi nihil proderit dignitas papalis, Sive sit Episcopus, sive Cardinalis, Reus condemnabitur, nec dicetur *qualis*. Ibi nihil proderit quicquam allegare, Nihil vel excipere, nihil replicare, Vel ad Apostolicam sedem appellare. Reus condemnabitur, nec dicetur *quare*. Cogitate miseri, qui & quales estis, Quid in hoc judicio dicere potestis,

Ubi dicitur in Pf. 113. v. 5. 6. Ergò sursum corda, Col. 3. vers. 2. πολιτεία nostrum in cælis, Phil. 3. v. 20.

Dominica II. Adventus.

4 Ubi non est Codici locus aut digestis.
Idem erit dominus iudex, actor, testis.

III. *Similitudinis convenientia*, quâ
Christus adumbret extremi diei

1. *Incuriam*. Sicut enim veris a-
mœnitatem omnes desiderant: Ita Christus
jubet nos collere capita nostra, cum vide-
mus signa prædicta jam impleri, eò quod
appropinquet tunc

Dies Liberationis. Hic captivi sumus
& impediti gestamus in corpore nostro
& carni & mortis, Rom. 7. v. 24. Ibi canemus
cum Davide Pl. 116. v. 16. 17.

2. *Dies Renovationis*. Ut enim tempo-
re veris facies terræ quasi innovatur, Pl. 120. 4.
v. 30. ita corpora nostra tunc renovabuntur,
1. Cor. 15. v. 42. seq. Phil. 3. v. 20. Dan. 12. v. 3.
Matth. 13. v. 43.

2. *Propinquitatem*. Quando tempore
veris arbores protrudunt gemmas & folia
emittunt, quilibet inde colligere potest æ-
statem imminere: ita etiam signa prædicta,
quando incipiunt impleri, ultimū iudicium
instare certò demonstrant, quod Christus
porrò consuetâ jurandi formulâ confirmat,
adjuncta significatione temporis, eventura
nimirum ista signa existentib⁹ adhuc Judæis
per totum orbem dispersis, qui per ætatem
hanc metonymicè intelliguntur, & ut nemo
dubitet, addit emphaticè: cœlum & terra
transibunt, verba autem mea non transi-
bunt. Unde apparet, totalem Judæorum
conversionem ante extremum diem non ef-
se expectandam, qualè Chiliastræ somniant,
& Pontificii per Enochii & Eliæ prædicationem
sibi imaginantur, vel etiam quidam
nostrorum & Calvinianæ sectæ Theologorum
ex Rom. 11. v. 25. colligere volunt. Ut
enim plenitudo gentium non notat singulas
& universas gentes, ac singula eorum indi-

vidua, sed ingentem numerum ex gentilium
populo: sic etiam per omnem Israellem non
significatur universus populus Judaicus, &
omnia illius individua, sed insignis quædam
Judaicæ gentis multitudo, qualis autem &
quanta præcisè futura sit, unus solus novit
& unigenitus ejus, inquit Origenes:

Notemus consolationem de verborum
Christi firmitate. Esa. 54. v. 10. nec frustra-
bitur eventus, quod impiis minatus est, Pl.
50. vers. 21.

De Secundo.

Fuit denunciatio, sequitur præparatio,
quæ requirit

- I. *Fugienda.*
 - II. *Facienda.*
- Fugienda sunt

1. *Ebrietas*, in græco κρηπάλη, quo vo-
cabulo habitus bibendi connotatur, est e-
nim dolor capitis, qui ex ebrietate oritur.
Hinc Christus ebrietatē ita describit, quod
hæc ipsâ corda graventur, & ad orationem
inepta reddantur. Aliàs tres uva recenseri
solent, necessitatis scilicet. 1. Tim. 5. v. 23. hilari-
tatis, Pl. 104. v. 15. ebrietatis, Sap. 2. v. 7. Duæ
priores concessæ sunt ultima damnatur, 1.
Cor. 6. v. 10. Eph. 5. v. 21.

Ambulemus ergò ut filii lucis, Eph. 5. v. 9.
qui ebrii sunt, noctu ebrii sunt, nos autem
qui diei sumus, sobrii sumus, 1. Thess. 5. v. 7. 8.

2. *Cura nimietas*, vulgò *Wachsforg*
quæ diffidentiam erga Deum includit, &
gentium propria est, Matth. 6. v. 32. Cura il-
la prorsus eliminanda est, si læto vultu Chri-
stum Judicem aliquando aspicere velimus,
nam quæstus magnus pietas cum sua sorte
contenta, 1. Tim. 6. v. 6. Ergò revela Domino
vias tuas, & spera in eo, Pl. 37. v. 5. conf. Pl. 55.
v. 23.

Verum